

ROLUL IMM-URILOR ÎN CREAREA ȘI MENȚINEREA LOCURILOR DE MUNCĂ , ÎN ANII 2014 – 2016, PE GENURI DE ACTIVITATE

Boldurat Vladislav, drd., cercet. științific

În anul 2016, întreprinderile mici și mijlocii din Republica Moldova au fost principalii furnizori de locuri de muncă 61,2%. Conform datelor Biroului Național de Statistică, la sfârșitul anului 2016, numărul mediu de salariați în sectorul IMM a fost de 313 533 persoane, în scădere cu 3404 locuri de muncă față de anul 2015, perioadă în care activau 316 937 persoane.

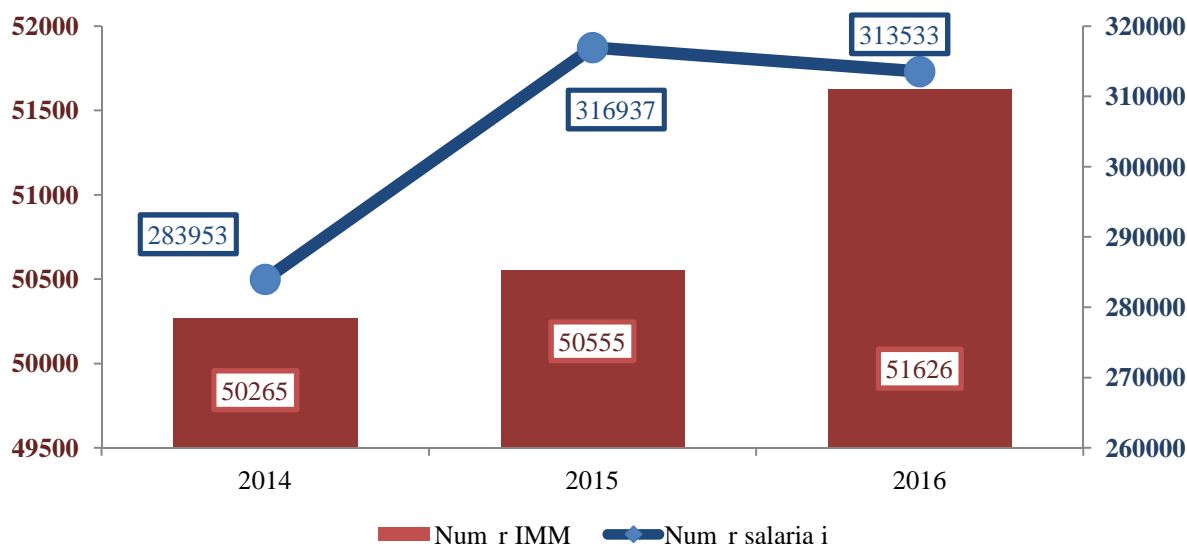

Figura 1. Dinamica numărului de întreprinderi (unități) și salariați (persoane) în IMM, anii 2014 – 2016

Sursa: elaborat de autor în baza datelor BNS

Analiza dinamicii evoluției forței de muncă din IMM în perioada 2015 – 2016, pe totalul domeniilor economice, arată o mic orare de 3404 de locuri de muncă (Tabelul 1).

Tabelul 1. Dinamica numărului de salariați pentru unele genuri de activități, persoane

(+ creșteri și - reduceri)

Genuri de activitate	2015 / 2016
Total pe activități	-3404
A Agricultură, silvicultură și pescuit	-1591
B Industria extractivă	-179
C Industria prelucrătoare	+23
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	+187
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	+210
F Construcții	-2213
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul	+351

H Transport și depozitare	+610
I Activități de cazare și alimentație publică	+38
J Informații și comunicații	-206
K Activități financiare și asigurări	+224
L Tranzacții imobiliare	-622
M Activități profesionale, științifice și tehnice	-599
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	+891
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	-33
P Învățământ	+134
Q Sănătate și asistență socială	+320
R Artă, activități de recreere și de agrement	-926
S Alte activități de servicii	-23

Sursa: calculele autorului în baza datelor BNS

Privind în ansamblu dinamica numărului de salariați, se constată următoarele:

- Numărul de salariați în perioada anilor 2015 – 2016 s-a majorat în sectoare precum: Activități de servicii administrative și activități de servicii suport 891 persoane, fiind totodată cea mai mare creștere din sectoarele analizate. Locul secund, cu un adaos de 610 salariați, revine sectorului Transport și depozitare. În restul domeniilor de activitate sporul de noi angajați variază între 23 persoane și 351 persoane respectiv.
- Sectoarele care au înregistrat un spor negativ al numărului de salariați, revin domeniului de Construcții – 2213 persoane; sectorul Agricultură, silvicultură și pescuit cu o scădere de 1591 persoane față de anul precedent. Restul sectoarelor au înregistrat sporuri negative cu lipsă de personal între 23 persoane și 926 persoane respectiv.

Analiza comparativă dintre structura sectorului IMM pe genuri de activitate și ponderea numărului mediu de salariați, anii 2014 – 2016, realizată în baza datelor BNS, este prezentată în Tabelul 2.

Tabelul 2. Structura sectorului IMM pe genuri de activitate, anii 2014 – 2016 (%)

Genuri de activitate	Ponderea întreprinderilor			Ponderea numărului mediu de salariați		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016
A Agricultură, silvicultură și pescuit	5,9	6,2	6,6	12,4	12,6	12,2
B Industria extractivă	0,2	0,2	0,2	0,7	0,6	0,6
C Industria prelucrătoare	8,7	8,5	8,5	14,3	14,6	14,7
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
E Distribuția energiei electrice și termice, gaze și aer condiționat; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	0,7	0,7	0,7	1,2	1,8	1,8
F Construcții	5,7	5,9	5,8	7,6	7,7	7,1
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul	40,3	39,7	39,3	25,7	25,8	26,2
H Transport și depozitare	5,3	5,3	5,2	7,0	6,8	7,1

I Activități de cazare și alimentație publică	3,4	3,5	3,5	4,1	3,9	4,0
J Informații și comunicații	3,8	3,9	3,9	3,2	3,3	3,3
K Activități financiare și asigurări	2,0	2,1	2,1	1,1	0,9	1,0
L Tranzacții imobiliare	6,7	6,9	6,5	4,7	4,7	4,5
M Activități profesionale, științifice și tehnice	8,1	8,3	8,6	5,4	4,8	4,7
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	2,7	2,7	2,9	2,6	2,5	2,8
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
P Învățământ	0,8	0,8	0,8	1,0	1,1	1,1
Q Sănătate și asistență socială	1,8	1,9	2,0	6,3	6,1	6,2
R Artă, activități de recreere și de agrement	1,1	1,1	1,1	1,1	1,5	1,3
S Alte activități de servicii	2,7	2,2	2,2	1,3	1,2	1,2

Sursa: calculele autorului în baza datelor BNS

Conform datelor reprezentate în *Tabelul 2*, se pot deduce următoarele:

- Întreprinderile sectorului de producere, din care fac parte sectorul Agricol (38 198 persoane) și domeniul Industrial (46 166 persoane) la nivelul anului 2016 au de înut un număr semnificativ de angajați: 12,2% pentru sectorul agricol, și respectiv 14,7% pentru domeniul industrial.
- Pe partea opusă, cu o cantitate mare a întreprinderilor însă cu un număr mic de angajați, se regăsesc domeniul Comercial cu o pondere a întreprinderilor de 39,3% per totalul genurilor de activități cât și, domeniul Activităților profesionale, științifice și tehnice cu 8,6% de întreprinderi pentru anul 2016, care au asigurat cu loc de muncă 26,2% salarii în domeniul comerțului și 4,7% pentru domeniul tranzacțiilor imobiliare.

Analiza numărului salariilor per o IMM pe genuri de activitate, conform prezenta *Tabelare nr. 3*, arată că, numărul mediu de angajați în IMM raportat la totalul de întreprinderi IMM, reflectă o creștere nesemnificativă. Cea mai evidentă creștere este în sectorul Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii de 55 angajați în 2016 per o IMM, fapt care de altfel, nu a reușit să asigure diferența de creștere dintre ani.

Tabelul 3. Numărul salariilor per o IMM pe genuri de activitate, anii 2014 – 2016

	2014	2015	2016
TOTAL pe activități	5,6	6,3	6,1
A Agricultură, silvicultură și pescuit	11,8	12,7	11,2
B Industria extractivă	18,1	17,8	16,2
C Industria prelucrătoare	9,3	10,7	10,6
D Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	5,2	7,2	8,8
E Distribuția energiei electrice și termice, gaze, aer condiționat; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	10,3	15,4	15,2
F Construcții	7,5	8,2	7,4
G Comerț cu ridicata și cu amănuntul	3,6	4,1	4,0
H Transport și depozitare	7,5	8,1	8,2

I Activități de cazare și alimentație publică	6,7	7,1	6,9
J Informații și comunicații	4,8	5,4	5,2
K Activități financiare și asigurări	3,0	2,7	2,8
L Tranzacții imobiliare	3,9	4,3	4,3
M Activități profesionale, științifice și tehnice	3,8	3,6	3,3
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	5,6	5,7	5,9
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	37,6	35,8	55,0
P Învățământ	7,2	8,7	8,5
Q Sănătate și asistență socială	19,3	19,7	19,2
R Artă, activități de recreere și de agrement	6,0	8,6	7,1
S Alte activități de servicii	2,9	3,4	3,3

Sursa: calculele autorului în baza datelor BNS

Evoluția numărului de salariați în cadrul IMM-urilor pe parcursul anilor 2015 – 2016 (în % față de anul precedent) este prezentat în Tabelul 4.

Tabelul 4. Evoluția numărului de salariați în IMM pe genuri de activitate, anii 2015 – 2016 (în % față de anul precedent)

	2015	2016
Total pe activități	99,1	98,9
A Agricultură, silvicultură și pescuit	100,9	96,0
B Industria extractivă	87,0	91,2
C Industria prelucrătoare	94,9	100,0
D Producția și furnizare de energie termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	86,5	133,8
E Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	101,9	103,8
F Construcții	96,3	90,9
G Comerț ridicat și cu amănuntul	100,3	100,4
I Activități de cazare și alimentație publică	102,3	102,8
H Transport și depozitare	101,5	100,3
J Informații și comunicații	106,4	98,1
K Activități financiare	88,4	107,9
L Tranzacții imobiliare	97,8	95,8
M Activități profesionale, științifice și tehnice	93,5	96,1
N Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	98,7	111,3
O Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	99,6	76,9
P Învățământ	98,6	103,9
N Sănătate și asistență socială	102,7	101,7
R Artă, activități de recreere și de agrement	108,4	80,9
S Alte activități de servicii colective, sociale și personale	96,4	99,4

Sursa: calculele autorului în baza datelor BNS

*În baza datelor pentru anii 2014 - 2015 conform criteriilor stabilite în Legea nr. 206-XVI din 7 iulie 2006 "Privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii"

Din Tabelul 4 privind evoluția numărului de salariați în IMM, se constată :

- Creșterea nivelului forței de muncă în anul 2016 față de anul precedent, a fost asigurată de următoarele activități economice: domeniul Producție și furnizării de energie termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – 187 salariați (sau 33,8%), cel al Activităților de servicii administrative și activități de servicii suport 891 salariați sau (11,3%); Activități financiare – 224 angajați sau (7,9%), sectorul Învățământ – 134 salariați sau (3,9%) și respectiv sectorul Distribuției apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare – 210 persoane sau (3,8%). Alte sectoare economice, ce au stopat într-o mică măsură declinul accentuat al forței de muncă în anul 2016, au fost din domeniul Sănătății și asistenței sociale (1,7%) și Tranzacțiilor imobiliare (0,3%).

Concluzii

Analiza indicatorilor principali ai dezvoltării IMM-urilor în Republica Moldova cu accent pe forța de muncă în anii 2014 – 2016 în funcție de tipurile de activități, a scos în evidență următoarele:

- Sectoarele care au deținut cel mai semnificativ număr de angajați la nivelul anului 2016, sunt: sectorul Agricol (12,2%) și domeniul Industrial (14,7%).
- Clasa întreprinderilor mici și-a consolidat poziția de lider între IMM-uri, având cel mai mare aport la crearea și menținerea locurilor de muncă și cea mai bună evoluție sub aspectul forței de muncă, în cele mai importante sectoare de activitate.
- Creșterea nivelului forței de muncă în anul 2016 față de anul precedent, a fost asigurată de următoarele activități economice: domeniul Activități de servicii administrative și activități de servicii suport care a înregistrat un spor de 891 persoane, fiind totodată cea mai mare creștere din sectoarele analizate. Locul secund, cu un adăos de 610 salariați, revine sectorului Transport și depozitare.

Note:

¹ Conform datelor din situațiile financiare prezentate de către entitățile, cu excepția organizațiilor necomerciale. Începând cu anul 2015, datele privind activitatea organizațiilor necomerciale nu au fost incluse în calcule, spre deosebire de anii precedenți. Datele pentru anul 2014 au fost recalculat pentru a asigura comparabilitatea cu anul 2015.

² Datele pentru anii 2015 – 2016 calculați conform noilor criterii de întreprinderi mici și mijlocii stabilite prin Legea nr. 179 din 21.07.2016, în vigoare din 16.12.2016

Bibliografie

1. BNS RM. Banca de date statistice Moldova. [Accesat 04.10.2017]. Disponibil: <http://www.statistica.md/category.php?l=ro&idc=368&>
2. BNS RM. Conturi naționale. [Accesat 07.10.2017]. Disponibil: <http://www.statistica.md/category.php?l=ro&idc=191>

